

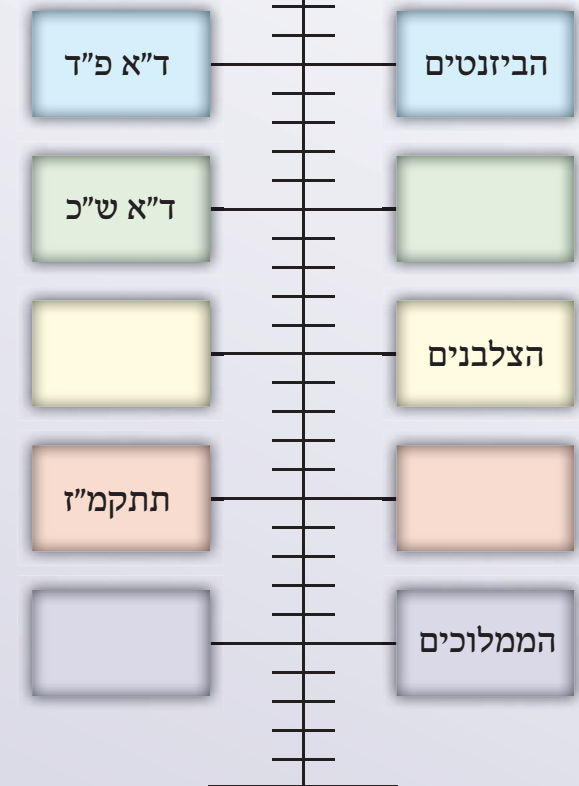
שלטון הממלוקים בארץ ישראל

ג. א. סרגל הסטורי

לפניך סרגל הסטורי המתאר את הקבוצות ששלטו בארץ ישראל בכל תקופה, ואת השנה בה החלו לשלוט.

השלם את החסר!

דוגמא:

ג. השלם:

כאשר ניצחו הממלוקים את גדודי ה _____ , ציפו לקבל שכר אל כך. כיון שלא קיבלו את השכר המגיע להם, חיסלוה _____ את ה _____ , והמצביא _____ עלה לשלטון. בייברס שנשלח להגן על מצרים, ציפה אף הוא לקבל _____ עבור הניצחון, ומשלא קיבל את התגמול הרג את _____ ועלה לשלטון.

ג. ב. מצא את המשותף בין הדברים הכתובים בכל שורה, והשלם!

העזר במשפטי עזר המופיעים למטה.

1. קיסריה, צפת, הר תבור ונצרת -

2. צבא קפריסין, טימור הטטרי, המנגולים ושבטים בדוים -

3. רחוב הגיא, הר הבית, רחוב המוביל משער האריות לרחוב הגיא -

ג. משפטי עזר:

המקומות שנכבשו בידי בייברס.

האזורים בהם התרכזו הבניה הממלוכית.

המשתלטים והפושטים המעטים על ארץ ישראל בתקופת הממלוקים.

ג. דרכי דואר

הקף את שמות המקומות בהם עברה דרך הדואר הראשית!

הקף בעיגול את המשפט הנכון, שים לב לכל פרטי המשפט!

- ☐ יצירת דרכים טובות חיבה הקמת גשרים ומתקנים שונים כמו ברזים וספסלי מנוחה.
- ☐ יצירת דרכים טובות חיבה הקמת מתקנים שונים כמו מתקני שעשועים ומנוחה.
- ☐ יצירת דרכים טובות חיבה קמת גשרים ומתקנים שונים כמו ח'אנים וסבילים.

כבוש ארץ ישראל בידי התורכים

ג. א. הסברי מילים -

מתח קו בין המילה להסברה:

☐ תוצאות	☐ תקציב
☐ תקופה	☐ תיירים
☐ סכום כסף המוקדש למטרה מסוימת	☐ שרד
☐ החזיק מעמד, התקיים	☐ האכלוסיה
☐ מבקרים המגיעים ממרחק	☐ השלכות
☐ תושבי המקום	☐ הדלדלו
☐ רכוש	☐ עדן
☐ התמעטו	☐ נכסים

ג. ירושלים בסוף התקופה הממלוכית:

הקף בעיגול את התשובה הנכונה בכל משפט:

- ☐ 1. השלטון בירושלים היה מסור בידי (אנשי הדלת) אנשי בליעל).
- ☐ 2. רב תושביה של ירושלים היו (עשירים/ עניים).
- ☐ 3. השליטים בירושלים (השקיעו/ הזניחו) את דרכי החולין בעיר.
- ☐ 4. את רב המיסים בירושלים שלמו הקהילות (היהודיות והנוצריות/ הממלוכיות).
- ☐ 5. בתקופה הממלוכית (התגבר/ התמעט) זרם המבקרים בירושלים.
- ☐ 6. במשך כל שנות השלטון הממלוכי שרר (ריב/ שלום) בירושלים.
- ☐ 7. בירושלים התרכזה תעשית (הכתנה/ הצמר).

ג. ב. מלחמת התורכים והממלוכים

א. מה היתה סיסמתם של הממלוכים, ובאיזה כלי נשק השתמשו הממלוכים במלחמתם?

ב. מדוע קרא השולטן העותומני לעמו להלחם בממלוכים? (העזר בתאורו של רבי אליהו קפשאל!)

ג. מדוע נסו הממלוכים בבהלה מהמלחמה, וכיצד מתו הממלוכים בעקבות בריחתם?

ד. כיצד נקרא הקרב בו ניצחו התורכים (העותומנים) את הממלוכים?

ה. כיצד נקרא השולטן התורכי החדש, ובאיזה חודש נכנס לירושלים?

ג. ה. מספרים מספרים

רשום ליד כל מספר בתפזורת, את מספר המשפט המתאים לו:

תחילת שנת רע"ז

8

250

כמעט קילומטר

מאות אלפים

רבע אחד

ג. ד. חומת ירושלים

השלם:

חומת ירושלים העתיקה מקיפה אזור הנקרא _____ של ירושלים.

בתוך החומה משולבת מצודת _____ וכן מתחם _____.

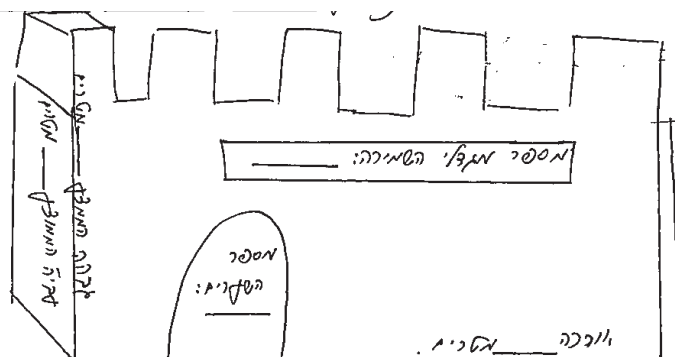
יסודות החומה מונחים על _____.

אורכה _____ מטרים
מספר השערים:

מספר מגדלי השמירה: _____

גובהה הממוצע _____ מטרים

עובייה הממוצע _____ מטרים

ג. גדולי ומאורי הדור –

גדולי ישראל רבים עלו לארץ ישראל במהלך התקופות השונות!
כתוב ליד כל רב את השנה בה עלה לארץ ישראל ואת פועלו בארץ הקדושה,
העזר במאגר השנים ובמאגר המפעלים!

- 1. הרמב"ן - _____ - _____
- 2. רבי אשתורי הפרחי - _____ - _____
- 3. רבי עובדיה מברטנורא - _____ - _____

מאגר השנים

רמ"ח

ע"ה

כ"ז

מאגר המפעלים

כתב את הספר "כפתור ופרח" בעבור העולים הרבים.

ביסס ופיתח את מוסדות הקהילה בירושלים, והכין את התשתית לקליטת פליטים מספרד.

חידש את הישוב היהודי בירושלים, וארגן הקמת בית כנסת חדש.

כתוב את שמותיהם של חכמי דור הגרוש שעלו לארץ ישראל בראשית התקופה העות'מנית:

■	_____
■	_____
■	_____

השלם: גדולים אלו היו מפורסמים בפעילותם ה _____ וה _____ בראשית התקופה העות'מנית.

ג. ד. האוכלוסיה בירושלים

- ↩ כתוב ליד כל שנה את מספר היהודים שגרו בירושלים בשנה זו, ואת המספר המוסלמים,
- ↩ סמן גדול או קטן בין מספר היהודים באותה שנה לבין מספר המוסלמים.
- ↩ העזר בטבלה שבספר!

הידעת?!

הסימן בו נסמן מספר הגדול מחברו
הוא < ו - >
הצד הפתוח של הסימן יפנה לכיוון
המספר הגדול יותר.
לדוגמא: 3 > 4
5 < 4

השנה	היהודים	המוסלמים
1525	1000	> 3700
1538		
1562		
1876		
1944		

דוגמא:

לאחר שהשלמת את הטבלה, הקף בעיגול את התשובה הנכונה בקטע הבא:

במשך שנים רבות היו היהודים בירושלים רבים/מעטים, לעומת המוסלמים הרבים/
המעטים שהתגוררו בירושלים.

בשנים המאוחרות יותר גדל/ קטן מאוד מספר היהודים בירושלים!